

Spørgsmål 1:

Kan der gives en nærmere bestemmelse af begrebet »papirløse ægteskaber«, som blev brugt i ministerens fremsættelsestale?

Svar:

Udtrykket »papirløse ægteskaber« har de senere år vundet indpas i den almindelige sprogbrug som betegnelse for visse navnligt længerevarende samlivsforhold, hvor de samlevende ikke er gift med hinanden.

Baggrunden for sammenligningen med ægteskabet er, at disse samlevende ofte vil have et praktisk og økonomisk livsmønster, der svarer til ægtefællers. Med udtrykket »papirløse« fremhæves dog den karakteristiske forskel, nemlig at de retsvirkninger, der er knyttet til, at et par har en vielsesattest, ikke gælder for samlevende, der ikke er gift.

I ægteskabsudvalgets betænkning 5 (nr. 720/1974) udtales side 80:

»Også parforhold, der er af ægteskabsliggende karakter, men som ikke bygger på vielse, kan på forskellig måde danne grundlag for juridiske rettigheder og forpligtelser mellem parterne. Sådanne ægteskabsliggende forhold kan også have betydning for parternes forhold til omverdenen, såvel offentlige myndigheder som privatpersoner.

Der findes ikke i gældende dansk ret nogen almindelig afgrænsning af, hvilke krav sådanne par eller samlivsforhold skal opfylde, for at man kan tillægge den juridisk betydning«.

En nærmere definition af begrebet kan således næppe gives, idet samlivsforholdene kan være af meget varierende karakter, ligesom det vil afhænge af det pågældende retsområde, hvilke momenter der tillægges særlig betydning. Det vil derfor efter justitsministeriets mening næppe være hensigtsmæssigt at forsøge at foretage en generel afgrænsning af begrebet. En sådan afgrænsning måtte under alle omstændigheder afvente resultat af ægteskabsudvalgets arbejde.

Man må derfor på de enkelte retsområder, hvor spørgsmålet er aktuelt, selvstændigt vurdere, om der er tale om et fast samlivsforhold.

Som anført i ægteskabsudvalgets betænkning side 81 anmodede udvalget i 1971 en række ministerier om at oplyse, efter hvilke kriterier det afgøres, om et fast samlivsforhold foreligger. På grundlag heraf fremhæves s. 82-84 navnlig følgende kriterier: fælles bopæl, om der er økonomisk fællesskab eller afhængighed mellem parterne, om der foreligger seksuelt samliv, om parterne har fællesbørn, og hvor længe samlivet har varet.

Spørgsmål 3:

Kan det oplyses, hvor mange sager der er pr. år, der vedrører krav om forældremyndighed fra papirløse fædre, og hvorledes udfaldet af sagerne har været?

Svar:

Bortset fra adoptionssituationen i myndighedslovens § 28, stk. 2, er der efter gældende lovgivning ikke hjemmel til, så længe moderen lever, mod hendes protest at tillægge faderen forældremyndigheden til et barn uden for ægteskab. Som anført i bemærkningerne til ægteskabsudvalgets lovforslag (side 9, 1. spalte) synes denne bestemmelse dog ikke at have haft nogen synderlig betydning.

Justitsministeriet har ikke kendskab til, i hvilket omfang der uden for tilfælde, der er omfattet af myndighedslovens § 28, stk. 2, af fædre er rejst krav over for moderen om overførelse af forældremyndighed til børn uden for ægteskab. Da der ikke er hjemmel til at imødekomme et sådant krav, jfr. bl. a. pkt. 4 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, forekommer det ikke sandsynligt, at der er rejst sådanne sager ved domstolene. Sådanne krav er dog af og til fremsat over for overøvrigheden.

Spørgsmål 4: